

Обдарованість — це сукупність здібностей, які дозволяють індивіду досягти вагомих результатів в одному або декількох видах діяльності. Ця якість формується і проявляється в діяльності.

Обдарованість – це значне в порівнянні з віковими нормами випередження в розумовому розвитку або виключному розвитку спеціальних здібностей (музичних, художніх, спортивних та ін.).

“**Обдарованість** – це поведінка, що характеризує здібності і може виявлятися у різних сферах діяльності”, - американський психолог Дж. Резулі.

„Під **обдарованістю** дитини розуміють вищу, ніж у її однолітків, спроможність до навчання і більш виражені творчі прояви, здатність до видатних досягнень у будь-якій соціально значущій сфері людської діяльності”, - Н. Лейтес.

Обдарованими дітьми можна назвати тих, які, за оцінкою досвідчених фахівців, демонструють високі досягнення чи мають потенціал розвитку.

Показники творчої обдарованості учнів

1. Учень як особистість має стійку, підвищену потребу в самоактуалізації, вияві себе, самоствердженні.
2. Наявність особистої думки.
3. Інтелектуальна незалежність, зневажливе ставлення до стереотипів, авторитетів. Потреба чинити опір шаблону, нав'язаному стилю діяльності.
4. Високе самоставлення, самооцінка, потреба мати свій „Я - образ”.
5. Схильність до гри, почуття гумору, дотепність.
6. Оригінальність.
7. Імпульсивність, поривчастість.
8. Широта інтересів. Інтерес до філософських питань.
9. Повна відсутність поваги до проторених шляхів.
10. Прагнення самостійно подолати труднощі, які виникли.
11. Постійне прагнення поліпшувати якість продуктів своєї діяльності, вимогливість до себе.
12. Завзяття й наполегливість думки. Схильність невідступно думати про певний предмет.

13. Потреба в серйозній внутрішній роботі, творенні своєї індивідуальності, духовному зростанню.

Рекомендації щодо розвитку творчих здібностей обдарованих учнів

- 1.** Підхоплюйте думки учнів та оцінюйте їх, підкреслюючи їхню оригінальність, важливість тощо.
- 2.** Підсилюйте інтерес учнів до нового.
- 3.** Заохочуйте оперувати предметами, матеріалами, ідеями. Сприяйте практичному вирішенню учнем дослідницьких завдань.
- 4.** Навчайте учнів систематичній самооцінці кожної думки. Ніколи не відкидайте її.
- 5.** Виробляйте в учнів терпиме ставлення до нових понять, думок.
- 6.** Не вимагайте запам'ятовувати схеми, таблиці, формули, одностороннє рішення, де є багатоваріантні способи.
- 7.** Культивуйте творчу атмосферу – учні повинні знати, що творчі пропозиції, думки група зустрічає з визнанням, приймає їх, використовує.
- 8.** Навчайте учнів цінувати свої та чужі думки, цінно фіксувати їх у блокноті.
- 9.** Іноді однолітки ставляться до здібних учнів агресивно. Необхідно не усунути проблему, а запобігти їй. Найкраще здібному учневі пояснити, що це характерно, і розвивати в ньому терпимість і впевненість.
- 10.** Пропонуйте цікаві факти, випадки, ідеї.
- 11.** Знімайте страх перед новим і невідомим у талановитих дітей.
- 12.** Стимулюйте і підтримуйте ініціативу, самостійність. Підкидайте проекти, які можуть захопити.
- 13.** Створюйте проблемні ситуації, що потребують альтернативи, прогнозування, уяви.
- 14.** Створюйте періоди творчої активності, багато геніальних рішень приходить в ті моменти.
- 15.** Розвивайте критичне ставлення.
- 16.** Навчайте доводити почате до логічного завершення.
- 17.** Впливайте особистим прикладом.

18. Під час занять чітко контролюйте досягнуті результати та давайте завдання підвищеної складності, створюйте ситуації самоаналізу, самооцінки, самопізнання.
19. Залучайте обдарованих учнів до роботи з розробки та впровадження власних творчих задумів та ініціатив, створюйте ситуації вільного вибору і відповідальності за обране рішення.
20. Використовуйте творчу діяльність вихованців при проведенні різних видів масових заходів, відкритих і семінарських занять, свят.
21. Під час опрацювання програмного матеріалу залучайте до творчої пошукової роботи з використанням випереджувальних завдань, створюйте розвивальні ситуації.
22. Активно залучайте учнів до участі в районних, обласних, всеукраїнських конкурсах, змаганнях, виставках.
23. Відзначайте і заохочуйте досягнення вихованців, підтримуйте та стимулюйте активність, ініціативу, пошук.
24. Пам'ятайте, що учень — «...це не посудина, яку потрібно наповнити, а факел, який треба запалити» (К. Д. Ушинський).

Психологічна служба Кременецького ліцею імені У. Самчука